

Het kan wél

Werkplan Ypsilon 2026

1

Inleiding

Wie doet wat hij deed, krijgt wat hij kreeg. Het moet anders. Écht anders. En het kan ook!

Zelfregiecentra hebben de wereld veroverd. Ouders zetten nieuwe, bewezen effectieve woonvormen neer. En mensen uit tal van sectoren bouwen aan betere social media die verbinden en mensen sterker maken in plaats van ziekmakend zijn.

Het kan dus wél! Ypsilon draagt daar graag aan bij. Zo nodig dwars tegen de stroom in.

Onder meer met inspanningen om (ook jonge) naasten te ondersteunen in hun eigen regio. Direct bij de start van problemen. Want het kan beter. Het *moet* beter.

2

Doelgroep

Ypsilon komt op voor een specifieke groep cliënten:

- mensen die door de aard van hun psychische aandoening niet in staat zijn om hun situatie te overzien en alleen via de naasten hun zorg en ondersteuning georganiseerd krijgen. Dit kan alleen als naasten goed geïnformeerd zijn en als partner meepraten in de zorg;

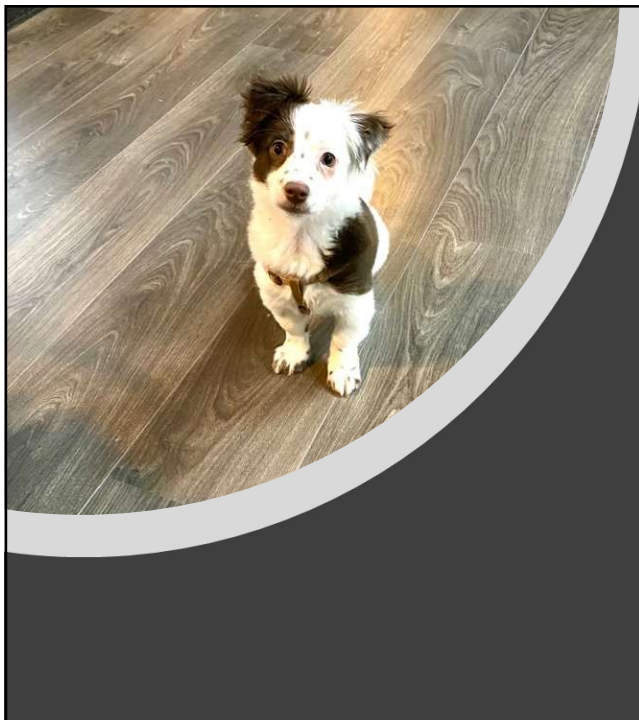
Én ze komt op voor naasten in de volle breedte:

- Naasten zijn de belangrijkste schakel in het leven van de mensen hiervoor onder a. genoemd. Alleen als zij zelf stevig blijven staan, kunnen ze dag in dag uit die steunpilaar zijn.

Kortom:

**Als een psychische aandoening je raakt
staan wij naast je.**

3

Hoe ziet dat eruit? (1)

- We zijn er voor alle naasten van mensen met een mentale kwetsbaarheid die we in alle fases van A tot Z willen bijstaan.
- Niet elke cliënt met zijn naaste heeft dezelfde behoefte op hetzelfde moment. De een begint bij A, de ander stroomt in vanaf M. En weer een ander heeft alleen behoefte aan F en S.
- Je kan voor elke vraag bij ons terecht. Ons aanbod is heel divers, maar het kan ook dat we je de beste weg wijzen naar elders.
- Er zijn thema's waar we uniek in zijn en kennis vindt die je vrijwel nergens anders vindt.

4

Hoe ziet dat eruit? (2)

Veel mensen zoeken hulp als het slechter met ze gaat. Vanuit onze historie komen wij juist op voor mensen die daar zelf niet toe in staat zijn en alleen via de naasten hun zorg en ondersteuning georganiseerd krijgen. Dat maakt hun problematiek vaak erger en langduriger en urgentie om aan de bel te trekken groter.

Zo zijn we gaandeweg **expert** geworden op deze thema's:

- Naasten & psychosegevoeligheid
- Samenwerken & privacy
- Verward of onbegrepen gedrag
- Dwangbehandeling
- Suïcidaliteit
- Langdurende zorg / EPA
- Forensische zorg & psychosegevoeligheid
- Wonen.

5

Werkplan 2026

6

Speerpunten 2026

	Vinden	Verbinden	Versterken	Opkomen voor
Alle naasten	<ul style="list-style-type: none"> • We realiseren de eerste regionale steunpunten bij zelfregiecentra • We gaan werken aan snellere doorverwijzing vanuit huisartsen 	<ul style="list-style-type: none"> • We bouwen verder aan een veilig en goed toegankelijk mentaal.nl 	<ul style="list-style-type: none"> • We vergroten en versterken het aanbod van familie-trainingen 	<ul style="list-style-type: none"> • We laten met een toolkit zien dat privacy en samenwerken niet botsen
Doelgroep-specifiek	Jonge naasten: We organiseren eigen aanbod op festivals van Hanna Verboom	Jonge naasten: We realiseren nieuw aanbod voor de jongere doelgroep		Cliënten: We stimuleren en versterken wooninitiatieven vanuit naasten

7

Vinden (1)

We realiseren de eerste regionale steunpunten bij zelfregiecentra

Zo'n 30 jaar nadat Doortje Kal ermee startte, geeft Ypsilon een nieuwe eigen draai aan 'kwartiermaken' door regionale of lokale steunpunten voor naasten te starten bij zelfregiecentra en herstelacademies.

- We hebben een inventarisatie gedaan van welke zelfregiecentra nu al aanbod hebben voor (jonge) naasten/mantelzorgers ggz
- Met hen gaan we in gesprek: Staan zij ervoor open om met Ypsilon op te trekken door er bijvoorbeeld een vrijwilliger of buddy te stationeren die als aanspreekpunt fungeert?
- Zo ja, dan gaan we samen op zoek naar vrijwilligers die bereid zijn deze rol op zich te nemen en leiden ze op.

8

Vinden (2)

We gaan werken aan snellere doorverwijzing vanuit huisartsen en POH's

'Passende zorg begint bij zelfzorg en informele zorg', zei het Integraal Zorgakkoord (IZA). Toch merken we daar weinig van.

Naasten komen nu vaak te laat bij Ypsilon. Vaak weten ze pas van ons bestaan als ze worden verwezen door de ggz waar hun familielid in behandeling is. Kan dat beter? Sneller?

Dat zoeken we uit via een pilot met huisartsen, POH's en voorzieningen in de zogeheten 'anderhalvde' lijn, zoals Indigo. Lukt het in één regio om de verwijzing sneller gerealiseerd te krijgen, dan kijken we of opschaling naar meer regio's of zelfs landelijk mogelijk is.

9

Vinden (3)

We gaan samenwerkingen aan met innovatieve partners

Neem actrice en filmmaker Hanna Verboom. Zij maakte naam met de spraakmakende documentaireserie 'Uit de schaduw' waarin zij onderzoek deed naar het stigma op psychische variaties in Nederland. Ze vertelde openhartig over haar eigen diagnose en pleitte voor meer openheid en systeemverandering. Haar boodschap spreekt aan en ook Ypsilon is daarom actief op haar events:

- Together festival
- Uit de schaduw festival
- Walk of Life

Met jongeren als speerpunt zorgen we er voor zichtbaarheid, gaan we in gesprek over hun rol als naaste en zorgen we dat er ook aanbod is voor naasten.

10

Verbinden (1)

We bouwen verder aan een veilig en goed toegankelijk mentaal.nl

- Mentaal.nl bouwt voort op de ervaringen met het bestaande platform BovenJan en voegt nieuwe inzichten toe: meer maatwerk, betere gebruiksvriendelijkheid en nauwe samenwerking tussen gebruikers, ervaringsdeskundigen en maatschappelijke organisaties.
- De eerste fase van de ontwikkeling zit erop. Daarin deden we met hulp van social designers van de Hogeschool van Amsterdam verdiepend gebruikersonderzoek.
- Op basis hiervan bouwen we dit jaar door aan het opgeleverde prototype
- Als Ypsilon zetten we in op een herkenbaar naastenportaal als *one-stop-shop* dat het startpunt is voor alle naasten.

11

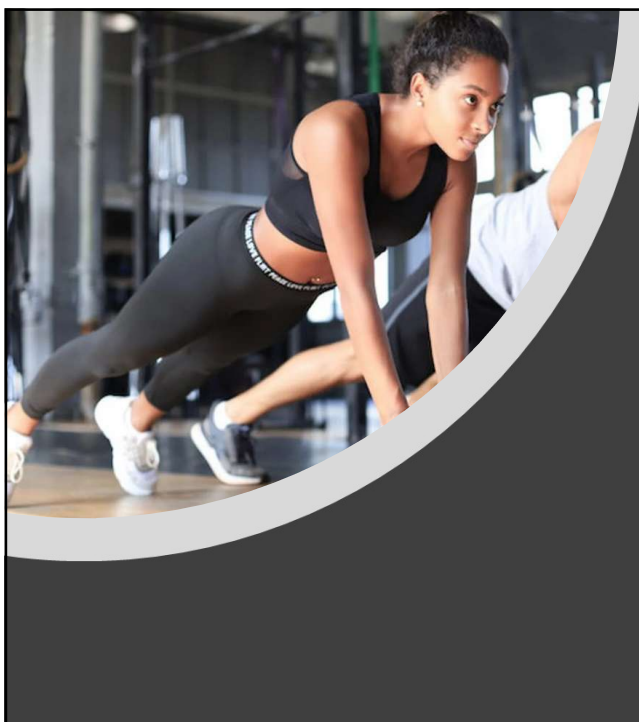
Verbinden (2)

We verjongen ons aanbod

In dit tweejarig project werken we gestructureerd toe naar verjonging van het aanbod. Daarmee geven we ook de broers en zussen de steun waar ze behoefte aan hebben.

- We zijn gestart met een gedetailleerde behoefteanalyse waarbij we gebruikmaken van o.a. storytelling en focusgroepen.
- Samen met de doelgroep ontwikkelen we een passend aanbod dat aansluit bij hun behoeften.
- We trainen onze medewerkers en vrijwilligers in het werken met deze letterlijk jonge doelgroep.
- We zetten gerichte communicatiecampagnes op om bewustwording te creëren en het nieuwe aanbod onder de aandacht te brengen.
- We zoeken samenwerking aan met lokale reguliere en innovatieve partijen om de ondersteuning te versterken en te verduurzamen.

12

Versterken

We vergroten en versterken het aanbod van familie-trainingen

Iedereen die trainingen heeft gevolgd kent de meerwaarde en het belang: ze verkorten je leertijd en dragen bij aan een sneller herstel van naasten.

Maar sinds de financiering ervan 10 jaar geleden is overgegaan naar de Wmo is het aanbod gedecimeerd. Veel nieuwe naasten hebben geen enkele vorm van training gehad. Daar gaan we wat aan doen!

We gaan aan de slag om een nieuw passend trainingsaanbod voor naasten samen te stellen. En stimuleren ook de next-level psycho-educatiecursus 'Samen leren bij vroege psychose'.

Als vervolgstap willen we uitzoeken hoe we een dergelijk aanbod duurzaam gefinancierd krijgen.

13

Opkomen voor (1)

We laten met een toolkit zien dat privacy en samenwerken niet botsen

Met de komst van de generieke module Naasten is er een belangrijke kentering gekomen in het denken over de privacy. We zien dat Team Talks-sessies voor veel teams een eyeopener zijn. Maar het bereik is nog veel te klein.

Daarom zijn we gestart met een 2-jarig offensief waarmee de kennis over wat er mag en kan op privacygebied landelijk gaan verspreiden. Als initiatiefnemer laten we zien dat Ypsilon specialist en autoriteit is op dit gebied.

Op basis van de werkkaarten 'Privacy' en 'Wat als de cliënt het contact afhoudt' ontwikkelen we met Akwa, GGZ Centraal, de LSFVP en andere organisaties een toolkit die toegankelijk is voor professionals én naasten.

14

Opkomen voor (2)

We stimuleren en versterken wooninitiatieven vanuit naasten

- Gesterkt door het wetenschappelijk onderzoek dat het UMCU op ons verzoek uitvoerde bieden we bestaande familie-initiatieven handreikingen hoe ze hun aanbod meer op maat kunnen maken
- Bewoners en naasten van deze initiatieven laten we zien hoe familie-initiatieven bijdragen aan hun veerkracht
- Nieuwe cliënten en naasten met een huisvestingswens laten we zien dat ze iets te kiezen hebben
- Reguliere woonvormen laten we zien waar de verschillen zitten in het aanbod en wat de gevolgen daarvan zijn, zodat zij hun aanbod daarop kunnen aanpassen
- We onderzoeken hoe we kunnen bijdrage aan de bestuurscontinuïteit van naasten in de woonvormen
- Naar beleidsmakers, woningcorporaties en gemeenten maken we de doelgroep zichtbaar die het meest baat heeft bij dit soort initiatieven zodat zij die beter kunnen faciliteren.

15

En verder...

- Versterken we het team met een nieuwe medewerker om onze landelijke en regionale belangenbehartiging te intensiveren
- Maken we werk van de MIND Familiedag die we weer samen met collega-organisaties organiseren
- Verbeteren we de website en onze community op BovenJan en de SEO/SEA-toeleiding erheen om onze zichtbaarheid te vergroten
- Willen we onze ervaringskennis meer gaan vastleggen in woord en beeld
- Gaan we de boer op om de wetenschappelijke prioriteiten die we hebben vastgelegd in onze Kennisagenda onder de aandacht te brengen

...en zorgen we ervoor dat ons reguliere aanbod gewoon doorgaat.

16

Het reguliere aanbod

	Vinden	Verbinden	Versterken	Opkomen voor
Alle naasten	<ul style="list-style-type: none"> • Website • Nieuws voor Naasten • Social media • Voorlichting bij psycho-educatie • Agenda BovenJan • Voorlichting op congressen 	<ul style="list-style-type: none"> • Community • Gespreksgroepen • Online lotgenoten-contact • Social media • YN 	<ul style="list-style-type: none"> • Community • Adviesdienst • Voorlichting via brochures 	<ul style="list-style-type: none"> • Belangenbehartiging individueel en collectief
Doelgroep-specifiek	<ul style="list-style-type: none"> • Agenda BovenJan 	<ul style="list-style-type: none"> • Speciale gespreksgroepen • Online lotgenoten-contact 	<ul style="list-style-type: none"> • Community • Adviesdienst • Vrijwilligers-ondersteuning 	<ul style="list-style-type: none"> • Belangenbehartiging individueel

17

Plan B

Wat als VWS onze vaste subsidie stopzet?

- Door een wijziging in de subsidieregeling moet Ypsilon plotseling vrezen voor haar vaste subsidie van VWS
- Ypsilon ontvangt nu jaarlijks €80.000 aan vaste subsidie van VWS. Het wegvallen ervan zou een verlies betekenen van 1 à 1,5 fte op ca. 5 fte.
- Daarmee komt het duurzaam voortbestaan van Ypsilon serieus in gevaar
- Stopzetting van de subsidie wil wat ons betreft echter niet zeggen dat geen bestaansrecht hebben.
- Sterker: VWS vond het de afgelopen 40 jaar ook
- En dus hebben we wel een aanvraag ingediend en onze statuten en website daarop aangepast, zonder ons karakter in de kern te veranderen
- Maar tegelijk werken we aan een alternatief verdienmodel dat meer bestaanszekerheid geeft.

18